

Ριζοσπάστης 3 - 10 - 2011

«FRANCE TELECOM»

Η μετατροπή μιας κρατικής εταιρείας σε «κάτεργο» για τους εργαζόμενους

Η εξέλιξη των τηλεπικοινωνιών στη Γαλλία

«Βελτίωση της ανταγωνιστικότητας και της παραγωγικότητας». Αυτό το στόχο ευαγγελίστηκε η αστική κυβέρνηση της Γαλλίας (τότε ήταν πρόεδρος ο «σοσιαλιστής» Μιτεράν), όταν στα τέλη της δεκαετίας του '80 έδωσε το έναυσμα μιας μακράς διαδικασίας ιδιωτικοποίησης της κρατικής εταιρείας τηλεπικοινωνιών που οδήγησαν στη δημιουργία ενός τηλεπικοινωνιακού κολοσσού υπό την επωνυμία «France Telecom» («Φρανς Τέλεκομ»), ο οποίος εξελίχθηκε σε κάτεργο για τους εργαζόμενους του. **Στόχος ουσιαστικά δεν ήταν τίποτε άλλο παρά η μεγιστοποίηση των κερδών του κεφαλαίου μέσα από την ένταση της εκμετάλλευσης των εργαζομένων.** Πρόκειται για τους ίδιους, που προβάλλονται και στην πρόσφατη «επιχειρησιακή σύμβαση» που υπογράφηκε στον ΟΤΕ και διαλαλείται ότι θα χρησιμεύσει ως πιλότος και για άλλες! Βέβαια, στην Ελλάδα προβάλλεται και η δήθεν διατήρηση των θέσεων εργασίας που «επιβάλλει κάποιες υποχωρήσεις από την πλευρά των εργαζομένων».

Από τη Γενική Διεύθυνση Τηλεπικοινωνιών στην «France Telecom ΑΕ» Αξίζει να δούμε την πορεία των τηλεπικοινωνιών στη Γαλλία. Στις αρχές Ιανουαρίου **1988**, η γαλλική κυβέρνηση, αξιοποιώντας την ευρωπαϊκή οδηγία περί ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας των τηλεπικοινωνιών (καταρχήν της σταθερής τηλεφωνίας), **προχωρά στη μετατροπή της κρατικής Γενικής Διεύθυνσης Τηλεπικοινωνιών σε «France Telecom».** Δύο χρόνια αργότερα, στις 2 Ιουλίου 1990, ειδική νομοθεσία καθιστά την «France Telecom» επιχείρηση δημοσίου δικαίου, της οποίας ο χαρακτήρας είναι σαφώς διακριτός από το κράτος και έχει οικονομική αυτονομία: Στρώνεται έτσι ο δρόμος για τη σταδιακή ιδιωτικοποίησή της. Μέχρι εκείνη τη στιγμή, οι προϋπολογισμοί για τις τηλεπικοινωνίες εντάσσονταν στο γενικό προϋπολογισμό του κράτους.

Τον Ιούλιο του **1996** ψηφίζεται νόμος από το γαλλικό κοινοβούλιο που μετατρέπει τη «France Telecom» από **κρατική σε ανώνυμη εταιρεία**, στην οποία αρχικά αποκλειστικός μέτοχος είναι το γαλλικό κράτος. Το 1997, η νέα ανώνυμη εταιρεία προχωρά, πλέον, χωρίς εμπόδια σε εξαγορές άλλων μικρότερων εταιρειών και σε επέκταση των δραστηριοτήτων της παγκοσμίως. Αφού διακόπτει μια πρώτη συνεργασία με την «Deutsche Telekom», επειδή η δεύτερη προχωρά σε σχεδιασμούς χωρίς να ενημερώνει τους Γάλλους εταίρους της, ο όμιλος «France Telecom» εισέρχεται δυναμικά στον τομέα της παροχής υπηρεσιών διαδικτύου και αγοράζει την πλειοψηφία της «Orange plc» το 2000 και εξολοκλήρου το 2003. Στη συνέχεια, δημιούργησε για τις δραστηριότητές του στην κινητή τηλεφωνία και μια θυγατρική με το όνομα «Orange». Μέχρι το 2002 έχει γίνει ο τέταρτος πάροχος επικοινωνιών στον πλανήτη. (GlobalOne, Equant, Internet Telecom, Freeserve, EresMas, participation dans Wind, NTL, Mobilcom...).

Οι «επιτυχίες» αυτές, βέβαια, είχαν και κόστος. Και αυτό ήταν ο υπέρογκος δανεισμός της «France Telecom», η οποία επιδιώκοντας να μειώσει το χρόνο αποπληρωμής μέρους των δανείων που είχε πάρει, προκειμένου να εξασφαλίσει καλύτερο επιτόκιο, καλείται - δηλαδή οι μέτοχοί της - να αποπληρώνει 5 - 15 δισεκατομμύρια ευρώ το χρόνο, την τριετία 2002 - 2005. Η μετοχή της εταιρείας κατακρημνίζεται στα 6,94 ευρώ το Σεπτέμβρη του 2002 από 219 ευρώ το Μάρτη του 2000.

Ο τότε πρόεδρος, επιχειρηματίας, στη συνέχεια υπουργός Οικονομικών, Οικονομίας και Βιομηχανίας στις κυβερνήσεις Ραφαρέν και ντε Βιλπέν υπό τον Πρόεδρο Σιράκ και σήμερα διευθύνων σύμβουλος της εταιρείας ATOS **Τιερί Μπρετόν** εκπονεί σχέδιο ριζικής αναμόρφωσης της εταιρείας, που εκείνη τη στιγμή ήταν η δεύτερη πιο χρεωμένη στον κόσμο (όσον αφορά το βραχυπρόθεσμο χρέος). Το σχέδιο προβλέπει εκτός από «αναδιάρθρωση του χρέους με κούρεμα», αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου του κράτους, προκειμένου να ξεπουληθεί στη συνέχεια ευνοϊκά σε ιδιώτες, καθώς και μείωση των «δαπανών», δηλαδή της μισθοδοσίας εργαζομένων!

Ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη το πρόγραμμα «εξυγίανσης» του Μπρετόν, το Σεπτέμβρη του 2004, το γαλλικό κράτος παραχωρεί επιπλέον τμήμα των μετοχών του και κρατά λιγότερο από το 50%. Η «France Telecom» μετατρέπεται έτσι σε μια καθαρά ιδιωτική εταιρεία, παρά το γεγονός ότι ως μεγαλύτερος μέτοχός της παραμένει το γαλλικό κράτος. Τον Ιούνιο του 2007, το γαλλικό κράτος παραχωρεί άλλο ένα 5% από τις μετοχές του στην εταιρεία. Η συμμετοχή του δημοσίου, πλέον, έχει φτάσει το 27%.

Το πρόγραμμα NExT και η «θυσία» των εργαζομένων

Από το 2005 και μετά, οπότε η εταιρεία και τυπικώς λειτουργεί με αμιγώς ιδιωτικο-οικονομικά κριτήρια, η «France Telecom» θέτει σε εφαρμογή ένα νέο «σχέδιο (επιπλέον) ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητάς της», με στόχο τη μεγιστοποίηση της κερδοφορίας. Βρίσκεται, ήδη, σύμφωνα με την εταιρεία «Dataxis», στη δεύτερη θέση, παγκοσμίως, ως πάροχος γραμμών ADSL πίσω μόνο από την «China Telecom» και μπροστά από την αμερικανική «SBC Communications». Σε ευρωπαϊκό επίπεδο είναι η μεγαλύτερη εταιρεία. Παρόλα αυτά, δεν είναι αρκετό.

Ανακοινώνεται, έτσι, το σχέδιο NExT, του οποίου, επισήμως, ο στόχος είναι «να προσφέρει στους πελάτες, με ολοκληρωμένο τρόπο, το σύνολο των τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών που χρειάζονται». Στο πλαίσιο αυτού του στόχου, από την 1η Ιούνη 2006, η «France Telecom» προσπαθεί να εντάξει όλα τα προϊόντα υπό την εμπορική επωνυμία «Orange». Προχωρά σε αγορές σειράς εταιρειών τηλεπικοινωνίας, κινητής τηλεφωνίας και παρόχων Διαδικτύου στην Ολλανδία, στην Ισπανία, στην Αυστρία, στο Μαρόκο.

Η ουσιαστική πτυχή, όμως, του σχεδίου NExT (2006 - 2008), είναι η αναδιάρθρωση του προσωπικού με στόχο να μειωθεί το μέγιστο δυνατόν, κυρίως μισθολογικά, το κόστος της εταιρείας. Κρίνεται αναγκαίο να μειωθεί το προσωπικό κατά 10%, δηλαδή κατά 22.000 υπαλλήλους. Στόχος, δηλαδή, είναι από το 2005 μέχρι το 2009 το σύνολο του προσωπικού της εταιρείας να έχει φτάσει τις 167.000 έναντι 196.000. Σήμερα, πλέον, μόλις ξεπερνά τις 102.000.

Αυτό που έχει εξαιρετική σημασία είναι ότι το σχέδιο NExT δεν προβλέπει απολύσεις, κάτι που ούτως ή άλλως θα ήταν δύσκολο, αφού μπορεί η

εταιρεία πλέον να είναι ιδιωτική αλλά πολλοί από τους εργαζομένους (τα 2/3) είχαν προσληφθεί όταν ήταν ακόμη δημόσια και έτσι καλύπτονται από εκείνη τη σύμβαση εργασίας, που καθιστά εξαιρετικά δύσκολη την απόλυση. Αρα, στόχος είναι η **εξώθηση των εργαζομένων σε παραίτηση**. Πώς θα επιτευχθεί αυτό; Με τη μετατροπή των συνθηκών εργασίας σε κόλαση.

Μεσαιωνικές εργασιακές συνθήκες

Περίπου 4.000 υπάλληλοι εκπαιδεύονται κατά τη διάρκεια δεκαήμερων σεμιναρίων ακριβώς σε αυτό: **Πώς θα μετατρέψουν σε κόλαση τη ζωή των δεκάδων χιλιάδων άλλων εργαζομένων**. Εισήχθησαν νέες τεχνολογίες στις οποίες οι περισσότεροι εργαζόμενοι ουδέποτε εκπαιδεύτηκαν αλλά κλήθηκαν να τις εφαρμόσουν. Εισήχθησαν «ατομικά προγράμματα στόχων», στα οποία εμπεριέχονταν η απειλή ότι αν δεν υλοποιηθούν, τότε θα υπάρχουν «ποινές» που αφορούσαν και τους μισθούς. Εργαζόμενοι μετακινούνταν αναγκαστικά όχι μόνο από τομέα σε τομέα (ασχέτως αν είχαν γνώσεις για να ανταποκριθούν στα νέα τους καθήκοντα), αλλά και από πόλη σε πόλη, με αποτέλεσμα να διαλύεται πλήρως η ζωή τους. Οι ώρες εργασίας αυξήθηκαν.

Ανάμεσα στο 2006 - 2008 είχαν αλλάξει θέσεις, αναλαμβάνοντας εντελώς διαφορετικά καθήκοντα, στα οποία συχνά και επίτηδες δεν μπορούσαν ν' ανταποκριθούν τουλάχιστον 14.000 εργαζόμενοι. **Ενώ οι εργαζόμενοι της βασανίζονται απάνθρωπα, η εταιρεία αυξάνει τα κέρδη της κατά 4 δισεκατομμύρια ευρώ**, τη συγκεκριμένη διετία, και ο διευθυντής της Ντιντιέ Λομπάρ αναδεικνύεται στη θέση του αποτελεσματικότερου διευθυντή του 2008 για τη Γαλλία. Μάλλον αναμενόμενη ανάδειξη, αν αναλογιστεί κανείς ότι οι επιδόσεις της «France Telecom» συνέβαλαν καθοριστικά στην ανάδειξη του γαλλικού κεφαλαίου μεταξύ των πλέον «ανταγωνιστικών» παγκοσμίως.

Αποκορύφωμα των συνεπειών του προγράμματος NExT ήταν οι αλληπάλληλες αυτοκτονίες (59 τον αριθμό μεταξύ 2008 - 2011) που αποκάλυψαν, με τον πλέον τραγικό τρόπο, τι σημαίνει «επίτευξη μεγαλύτερης ανταγωνιστικότητας και παραγωγικότητας». Παρά τις επισταμένες προσπάθειες διοίκησης και κυβέρνησης Σαρκοζί να «καλύψουν» την αλήθεια, αποδίδοντας «προσωπική χροιά» στο φαινόμενο, ένας πρώην γενικός διευθυντής αποκαλύπτει την αλήθεια: *«Υπάρχει σχέδιο εξώθησης σε παραίτηση 22.000 υπαλλήλων, στο οποίο, μάλιστα, περιλαμβάνεται και η ψυχολογική παρακολούθηση εκ του μακρόθεν των εργαζομένων, προκειμένου να διαπιστώνεται σε ποια φάση κατάθλιψης ή νευρικής κατάπτωσης βρίσκονται μέσα από την εφαρμογή μιας 'καμπύλης πένθους'!»*

Αυτό που όλοι υποψιάζονταν, ότι δηλαδή δεν πρόκειται ούτε για ανικανότητα, ούτε για ανοργανωσιά, αλλά αντίθετα για **ένα πολύ καλά μεθοδευμένο σχέδιο εξόντωσης των εργαζομένων, έτσι ώστε να παραιτηθούν πλέον επιβεβαιώνεται**. Η διεύθυνση της εταιρείας και η κυβέρνηση, ως ο μεγαλύτερος μέτοχος, υποχρεώνονται υπό το βάρος της κατακραυγής και της λαϊκής οργής, να προχωρήσουν έστω σε ενέργειες εκτόνωσης: Ο Λομπάρ αντικαθίσταται από τον Στεφάν Ρισάρ, τον Μάρτη του 2010, ο οποίος ανακοινώνει «πάγωμα» κάθε διαδικασίας μετακίνησης από τομέα σε τομέα και από πόλη σε πόλη, «πάγωμα» της υπερεντατικοποίησης της εργασίας και της ασφυκτικής πίεσης για επίτευξη στόχων και

προσωπικών πλάνων ενώ, υποχρεωτικά, οι όροι εργασίας τίθενται υπό την επιτήρηση των αρμόδιων υπηρεσιών του υπουργείου Υγείας.

Είναι προφανές ότι δεν πρόκειται για το τέλος του «πολέμου», αλλά μάλλον για μια ανάπαυλα, καθώς, ιδιαίτερα σε συνθήκες κρίσης, η διασφάλιση κέρδους είναι ζωτικής σημασίας για το κεφάλαιο. Και αυτήν καλείται να την πληρώσει ο εργαζόμενος με κάθε τρόπο.

Ελένη ΜΑΥΡΟΥΛΗ